הִלְכוֹת סֻכָּה סִימָן תרלז

יוֹם שְׁבִיעִי. בוְכֵן (ג) יָכוֹל לָצֵאת מִסֻּכָּה זוֹ (ד) וְלֵישֵׁב בְּאַחֶרֶת: **ב** ג[יוֹצְאִין בְּסֻכָּה (ה) שְׁאוּלָה, [*] (ו) דוְכֵן יוֹצְאִין בְּשֶׁל שֻׁתָּפוּת: **ג** (ז) הסֻכָּה גְּזוּלָה, כְּשֵׁרָה. כֵּיצַד, אִם תָּקַף עַל חֲבֵרוֹ וְהוֹצִיאוֹ מִסֻּכָּתוֹ וּגְזָלָהּ וְיָשַׁב בָּהּ, יָצָא, (ח) שֶׁאֵין הַקַּרְקַע נִגְזָלָת. הַגָּהּ: מִיהוּ לְכַתְּחִלָּה לֹא יֵשֵׁב אָדָם בְּסֻכַּת חֲבֵרוֹ (ט) שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ, כָּל שֶׁכֵּן אִם דַּעְתּוֹ לְגָזְלָהּ. וְכֵן לֹא יַעֲשֶׂה סֻכָּה לְכַתְּחִלָּה בְּקַרְקַע שֶׁל חֲבֵרוֹ שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ, *וְכֵן בְּקַרְקַע שֶׁל (ט) רַבִּים (הגהות אשרי (פרק ג סי׳ טז) ואור זרוע (ס״ג סי׳ שנ)). מִיהוּ בְּדִיעֲבַד יָצָא. וְכֵן (י) *לֹא יְקַצְּצוּ יִשְׂרְאֵל

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ב [בשו״ע] וְכֵן יוֹצְאִים בְּשֶׁל שֻׁתָּפוּת כו׳. זֶה דַּעַת הָרִיטְב״ש (סי׳ שמז). וּמֵהָרַ״ש בֶּן הָרַשְׁבַּ״ץ בִּתְשׁוּבָה סימן ח׳ דָּחֶה דִּבְרֵי הָרִיטְב״ש, וְהָעֲלָה דִּסְכוֹת הַשֻּׁתָּפִים דְּקָפְדֵי אֲהֲדָדֵי פְּסוּלָה לְדַעַת רַ״ש (כו: ד״ה כל) וְתוֹסְפוֹת (שם) וְהָרַ״ן (יב: ד״ה דכתיב), וְכֵן דַּעַת הָרִ׳ חִסְדַּאי וְהָרִ׳ שְׁלֹמה בֶּן רַבֵּנוּ יוֹנָה, עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב בִּרְכֵי יוֹסֵף (סק״ב) שֶׁמַּהֲרִיטְבָּ״א דָּחֶה כ״ז (ע״ב) נִרְאֶה כְּהָרִיטְב״ש, עַיֵּן שָׁם. וּבְכָתַב אֶלְיָה סִימָן כְּתַב דְּלֹא מָקוֹם נִרְאֶה לִי דְּאַיִן לְבָרֵךְ עָלֶיהָ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רֵישׁ סִימָן תרמ״ט, וְאִם כֵּן הֲוֵי בְּרָכָה לְבַטָּלָה. וְעַיֵּן סִימָן תנ״ד מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי עַל גּוּף הַדִּין דְּסִימָן תרמ״ט, וְהָכָא בְּרוּר דְּיִבָרֵךְ, וְאֵין זֶה עִנְיָן לְסִימָן הַנ״ל, דְּשָׁם קָנָה הַגְּזֵלָה וְכו׳, וְכָל זֶה בְּתוֹקֵף חֲבֵרוֹ וּמְכָנֵן לְגָזֵל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּנִדּוֹן דִּידָן שֶׁעוֹשֶׂה סֻכָּה בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, הָא אֵינָהּ אֶלָּא שְׁאוּלָה מַמָּשׁ, שֶׁהֲרֵי אֵינוֹ מְכַנֵּן כְּלָל אֶלָּא לְשָׁאל הַמָּקוֹם עַד אַחַר הֶחָג וּלְהַחֲזִירָהּ בְּעֵינָהּ בְּלִי שׁוּם חִסָּרוֹן, וַאֲפִלּוּ שׁוֹאֵל שֶׁלֹּא מִדַּעַת אֵינוֹ, שֶׁהֲרֵי הָרַבִּים וַאֲפִלּוּ עִכּוּ״ם רוֹאִין וְאֵינָם מוֹחִין, וְהֲוֵי שׁוֹאֵל מִדַּעַת מַמָּשׁ, וּפְשִׁיטָא דְּיִבָרֵךְ, עַיֵּן שָׁם עוֹד. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְכָזֶה מַמָּשׁ כָּתַב הַבְּגְדֵי יֶשַׁע. **אֲבָל מַה נַּעֲשֶׂה כְּמָה דְּאִיתָא בְּדִבְרֵי מֹשֶׁה** (שם) **בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי** (פ״ג ה״א) וְהָעְתִּיקוֹ הַגְּרָ״א בְּבֵאוּרוֹ, **גַּמְלִיאֵל זַנְגָּא עֶבֶד לֵהּ מְטַלְּלְתָּא בְּשׁוּקָא, עֲבַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ, אֲמַר לֵהּ מַאן שָׁרֵי לָךְ, וּבַאר הָאוֹר זָרוּעַ** (ח״ב סי׳ שב) **דֶּעֱבַד כְּאן לֹא הִכְשִׁירוּ רַבָּנָן בְּמִסֵּכַּךְ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים אֶלָּא בְּדִיעֲבַד, אֲבָל לֹא לְכַתְּחִלָּה. וְאֶפְשָׁר לוֹמַר דְּדוֹקָא בְּשׁוּקָא בְּמָקוֹם שֶׁמְּצוּי עוֹבְרִים וְשָׁבִים וּמַפְסִיק עֲלֵיהֶם הַדֶּרֶךְ, אֲבָל לֹא בְּמִי שֶׁמְּסַכֵּךְ בִּצְדֵי רְשׁוּת הָרַבִּים סְמוּךְ לְפֶתַח בֵּיתוֹ.** וּכְעֵין זֶה הֶעְתַּקְתִּי בְּפֶנִים מִתְּשׁוּבַת שׁוֹאֵל וּמֵשִׁיב. **אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בִּבְכוּרֵי יַעֲקֹב** (סק״ו) **שֶׁמְּקַל בָּזֶה לְגַמְרֵי, וּמִטַּעַם אַחֵר,** דְּהָא כָּתַב רַמ״א בְּחֹשֶׁן מִשְׁפָּט סִימָן קס״ב סָעִיף א׳, דְּאִם נָתַן הַמֶּלֶךְ רְשׁוּת לְהַעֲמִיד דְּלָתוֹת בְּמָבוֹי שֶׁלָּהֶן, דְּיֵשׁ דְּמַלְכוּתָא דִּינָא, כִּי הַשְּׁנֵיקִים וְהָרְחוּבוֹת שֶׁלָּהֶן, וְיכוֹלִים לַעֲשׂוֹת בָּהֶן מַה שֶּׁיִּרְצוּ, וּמַעֲתָּה **כֵּיוָן שֶׁהַכֹּל תַּחַת רְשׁוּת הַמֶּלֶךְ, בֵּין הָרְחוּבוֹת שֶׁבְּתוֹךְ הָעִיר בֵּין אוֹתָן שֶׁחוּץ לָעִיר, וְכֵיוָן שֶׁהַמַּלְכוּת יֵשׁ לָהּ רְשׁוּת לְמַחוֹת וְאֵינָהּ מוֹחָה, מִסְתָּמָא מוֹחֶלֶת עַל זֶה לַעֲשׂוֹת סֻכָּה בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,** וְאֵין כָּאן אִסּוּר גְּזֵלָה כְּלָל. **וְעַיֵּן שָׁם שֶׁדַּעְתּוֹ דְּאֵין צָרִיךְ לִטֹּל רְשׁוּת בְּפֵרוּשׁ עַל זֶה מִשּׁוּם הָעִיר, דְּמִסְתָּמָא נִתַּן לוֹ מִדֹּלֶא מוֹחִין בְּיָדוֹ, וְלָכֵן שַׁפִּיר יָכוֹל לְבָרֵךְ,** עַיֵּן שָׁם. **סוֹף דָּבָר, הַנּוֹהֲגִים לְהִקֵּל בָּזֶה אֵין לְמַחוֹת בְּיָדָן, כִּי רַבּוּ הַמַּתִּירִין. עוֹד נִרְאֶה לִי דְּאִם בָּאנוּ לְהַחְמִיר שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת אֲפִלּוּ סְמוּךְ לְפֶתַח בֵּיתוֹ, יֵצֵא קוֹלְקוֹל גָּדוֹל, וְכָזֶה רְאִיתִי בְּעֵינַי, שֶׁעוֹשִׂין הַסֻּכָּה אֲחוֹרֵי הַבָּתִּים, וּבַעֲיָרוֹת הַקְּטַנּוֹת שָׁם אֵינוֹ מָצוּי כָּל כָּךְ שֶׁיִּהְיֶה לְכָל אֶחָד בֵּית הַכִּסֵּא מְיֻחָד, וְהוּא מָקוֹם מְיֻחָד לִקְטַנִּים לִפָּנוֹת שָׁם, וּפְעָמִים אַף לִגְדוֹלִים, וּמְצוּי שֶׁאוֹתוֹ הַמָּקוֹם אֵינוֹ נָקִי שָׁם, וְאֶפִלּוּ אִם יִרְצוּ לְנַקּוֹת כָּעֵת, אֵינִי יוֹדֵעַ אִם יוֹעִיל מִדֵּינָא,** שֶׁהוּא בִּכְלַל בֵּית הַכִּסֵּא יָשָׁן, **וְעַל כָּל פָּנִים צָרִיךְ מִדִּינָא לִבְדֹק הַהְפָלִים שֶׁל הַבַּיִת שָׁם, וְיִכָּרֵךְ הָאֲרַכְתִּי לְעִיל בְּסִימָן פ״ג בְּבֵאוּר הֲלָכָה** דְּבוּר הַמַּתְחִיל וְיֵרָאֶה עַיֵּן שָׁם, **וְטוֹב יוֹתֵר לַעֲשׂוֹת סֻכָּה בִּרְשׁוּת הָרַבִּים מִמַּשׁ מִלַּעֲשׂוֹת סֻכָּה בְּמָקוֹמוֹת כְּאֵלּוּ.** עַיֵּן בְּרָכוֹת כ״ד עַמּוּד ב׳:

*** לֹא יְקַצְּצוּ וְכו׳. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק״י) **מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם הַמָּגֵן אַבְרָהָם דְּהוּא חוֹשֵׁשׁ לִבְרָכָה לְבַטָּלָה. וְהִנֵּה כַּמָּה אַחֲרוֹנִים הִשִּׂיגוּ עָלָיו** [עַיֵּן בְּאֵלְיָה רַבָּה (סק״ד) וְהָעְתִּיקוּ הַפְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ג) דְּאֵין רְאָיָה מִסִּימָן תרמ״ט (ס״א), וּבְמוֹר וּקְצִיעָה וּבְבִגְדֵי יֶשַׁע וּבְמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ד)], **וְעוֹלָה מִדַּעַת כֻּלָּם דִּבְרָכָה לְבַטָּלָה בְּוַדַּאי לֹא חָיְשִׁי.** וְזֶה לְשׁוֹן הַבַּיִת מֵאִיר: הַגָּ״ה וְכֵן נוֹהֲגִין שֶׁלֹּא לְבָרֵךְ עַל הַסֻּכָּה בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״ט (שו״ת סי׳ ל״ב) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״ח (שו״ת סי׳ ל״ג) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״ל (שו״ת סי׳ ל״ד) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״ו (שו״ת סי׳ ל״ה) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״ב (שו״ת סי׳ ל״ו) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״ג (שו״ת סי׳ ל״ז) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״ד (שו״ת סי׳ ל״ח) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״ה (שו״ת סי׳ ל״ט) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״ו (שו״ת סי׳ מ׳) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״ז (שו״ת סי׳ מ״א) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״ח (שו״ת סי׳ מ״ב) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״ט (שו״ת סי׳ מ״ג) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״כ (שו״ת סי׳ מ״ד) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״כא (שו״ת סי׳ מ״ה) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״כב (שו״ת סי׳ מ״ו) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״כג (שו״ת סי׳ מ״ז) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״כד (שו״ת סי׳ מ״ח) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״כה (שו״ת סי׳ מ״ט) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״כו (שו״ת סי׳ נ׳) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״כז (שו״ת סי׳ נ״א) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״כח (שו״ת סי׳ נ״ב) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״כט (שו״ת סי׳ נ״ג) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״ל (שו״ת סי׳ נ״ד) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״לא (שו״ת סי׳ נ״ה) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״לב (שו״ת סי׳ נ״ו) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״לג (שו״ת סי׳ נ״ז) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״לד (שו״ת סי׳ נ״ח) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״לה (שו״ת סי׳ נ״ט) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״לו (שו״ת סי׳ ס׳) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״לז (שו״ת סי׳ ס״א) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״לח (שו״ת סי׳ ס״ב) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״לט (שו״ת סי׳ ס״ג) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״מ (שו״ת סי׳ ס״ד) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״מא (שו״ת סי׳ ס״ה) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״מב (שו״ת סי׳ ס״ו) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״מג (שו״ת סי׳ ס״ז) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״מד (שו״ת סי׳ ס״ח) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״מה (שו״ת סי׳ ס״ט) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״מו (שו״ת סי׳ ע׳) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״מז (שו״ת סי׳ ע״א) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״מח (שו״ת סי׳ ע״ב) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״מט (שו״ת סי׳ ע״ג) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״נ (שו״ת סי׳ ע״ד) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״נא (שו״ת סי׳ ע״ה) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״נב (שו״ת סי׳ ע״ו) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״נג (שו״ת סי׳ ע״ז) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״נד (שו״ת סי׳ ע״ח) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״נה (שו״ת סי׳ ע״ט) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״נו (שו״ת סי׳ פ׳) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״נז (שו״ת סי׳ פ״א) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״נח (שו״ת סי׳ פ״ב) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״נט (שו״ת סי׳ פ״ג) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״ס (שו״ת סי׳ פ״ד) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״סא (שו״ת סי׳ פ״ה) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״סב (שו״ת סי׳ פ״ו) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״סג (שו״ת סי׳ פ״ז) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״סד (שו״ת סי׳ פ״ח) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״סה (שו״ת סי׳ פ״ט) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״סו (שו״ת סי׳ צ׳) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״סז (שו״ת סי׳ צ״א) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״סח (שו״ת סי׳ צ״ב) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״סט (שו״ת סי׳ צ״ג) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״ע (שו״ת סי׳ צ״ד) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״עא (שו״ת סי׳ צ״ה) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״עב (שו״ת סי׳ צ״ו) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״עג (שו״ת סי׳ צ״ז) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״עד (שו״ת סי׳ צ״ח) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״עה (שו״ת סי׳ צ״ט) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״עו (שו״ת סי׳ ק׳) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״עז (שו״ת סי׳ ק״א) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״עח (שו״ת סי׳ ק״ב) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״עט (שו״ת סי׳ ק״ג) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״פ (שו״ת סי׳ ק״ד) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״פא (שו״ת סי׳ ק״ה) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״פב (שו״ת סי׳ ק״ו) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״פג (שו״ת סי׳ ק״ז) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״פד (שו״ת סי׳ ק״ח) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״פה (שו״ת סי׳ ק״ט) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״פו (שו״ת סי׳ קי׳) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״פז (שו״ת סי׳ קי״א) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״פח (שו״ת סי׳ קי״ב) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״פט (שו״ת סי׳ קי״ג) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״צ (שו״ת סי׳ קי״ד) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״צא (שו״ת סי׳ קי״ה) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״צב (שו״ת סי׳ קי״ו) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״צג (שו״ת סי׳ קי״ז) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״צד (שו״ת סי׳ קי״ח) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״צה (שו״ת סי׳ קי״ט) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״צו (שו״ת סי׳ קכ׳) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״צז (שו״ת סי׳ קכ״א) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״צח (שו״ת סי׳ קכ״ב) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״צט (שו״ת סי׳ קכ״ג) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״ק (שו״ת סי׳ קכ״ד) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קא (שו״ת סי׳ קכ״ה) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קב (שו״ת סי׳ קכ״ו) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קג (שו״ת סי׳ קכ״ז) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קד (שו״ת סי׳ קכ״ח) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קה (שו״ת סי׳ קכ״ט) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קו (שו״ת סי׳ קל׳) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קז (שו״ת סי׳ קל״א) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קח (שו״ת סי׳ קל״ב) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קט (שו״ת סי׳ קל״ג) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קי (שו״ת סי׳ קל״ד) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קיא (שו״ת סי׳ קל״ה) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קיב (שו״ת סי׳ קל״ו) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קיג (שו״ת סי׳ קל״ז) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קיד (שו״ת סי׳ קל״ח) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קטו (שו״ת סי׳ קל״ט) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קטז (שו״ת סי׳ קמ׳) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קיז (שו״ת סי׳ קמ״א) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קיח (שו״ת סי׳ קמ״ב) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קיט (שו״ת סי׳ קמ״ג) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קכ (שו״ת סי׳ קמ״ד) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קכא (שו״ת סי׳ קמ״ה) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קכב (שו״ת סי׳ קמ״ו) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קכג (שו״ת סי׳ קמ״ז) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קכד (שו״ת סי׳ קמ״ח) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קכה (שו״ת סי׳ קמ״ט) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קכו (שו״ת סי׳ קנ׳) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קכז (שו״ת סי׳ קנ״א) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קכח (שו״ת סי׳ קנ״ב) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קכט (שו״ת סי׳ קנ״ג) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קל (שו״ת סי׳ קנ״ד) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קלא (שו״ת סי׳ קנ״ה) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קלב (שו״ת סי׳ קנ״ו) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קלג (שו״ת סי׳ קנ״ז) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קלד (שו״ת סי׳ קנ״ח) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קלה (שו״ת סי׳ קנ״ט) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קלו (שו״ת סי׳ קס׳) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קלז (שו״ת סי׳ קס״א) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קלח (שו״ת סי׳ קס״ב) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קלט (שו״ת סי׳ קס״ג) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קמ (שו״ת סי׳ קס״ד) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קמא (שו״ת סי׳ קס״ה) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קמב (שו״ת סי׳ קס״ו) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קמג (שו״ת סי׳ קס״ז) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קמד (שו״ת סי׳ קס״ח) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קמה (שו״ת סי׳ קס״ט) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קמו (שו״ת סי׳ קע׳) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קמז (שו״ת סי׳ קע״א) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קמח (שו״ת סי׳ קע״ב) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קמט (שו״ת סי׳ קע״ג) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קנ (שו״ת סי׳ קע״ד) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קנא (שו״ת סי׳ קע״ה) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קנב (שו״ת סי׳ קע״ו) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קנג (שו״ת סי׳ קע״ז) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קנד (שו״ת סי׳ קע״ח) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קנה (שו״ת סי׳ קע״ט) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קנו (שו״ת סי׳ קפ׳) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קנז (שו״ת סי׳ קפ״א) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קנח (שו״ת סי׳ קפ״ב) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קנט (שו״ת סי׳ קפ״ג) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קס (שו״ת סי׳ קפ״ד) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קסא (שו״ת סי׳ קפ״ה) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קסב (שו״ת סי׳ קפ״ו) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קסג (שו״ת סי׳ קפ״ז) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קסד (שו״ת סי׳ קפ״ח) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קסה (שו״ת סי׳ קפ״ט) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קסו (שו״ת סי׳ קצ׳) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קסז (שו״ת סי׳ קצ״א) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קסח (שו״ת סי׳ קצ״ב) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קסט (שו״ת סי׳ קצ״ג) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קע (שו״ת סי׳ קצ״ד) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קעא (שו״ת סי׳ קצ״ה) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קעב (שו״ת סי׳ קצ״ו) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קעג (שו״ת סי׳ קצ״ז) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קעד (שו״ת סי׳ קצ״ח) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קעה (שו״ת סי׳ קצ״ט) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קעו (שו״ת סי׳ ר׳) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קעז (שו״ת סי׳ ר״א) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קעח (שו״ת סי׳ ר״ב) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קעט (שו״ת סי׳ ר״ג) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קפ (שו״ת סי׳ ר״ד) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קפא (שו״ת סי׳ ר״ה) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קפב (שו״ת סי׳ ר״ו) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קפג (שו״ת סי׳ ר״ז) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קפד (שו״ת סי׳ ר״ח) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קפה (שו״ת סי׳ ר״ט) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קפו (שו״ת סי׳ ר״י) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קפז (שו״ת סי׳ ר״יא) וְכֵן הוֹרָה הָרַב הַגָּדוֹל מוֹהַרְיְ״קפח (שו״ת סי׳ ר״יב) וְכֵן הוֹרָה ה

הַסְּכָךְ בְּעַצְמָם, (יב) * אֶלָּא יִקְנוּ אוֹתָם מֵעוּבְדֵי כּוֹכָבִים, (יג) דְּכָל גֶּזֶל (יד) אֵין עוֹשִׂין מִמֶּנּוּ סֻכָּה לְכַתְּחִלָּה (מהרי"ל מנהגים)). * וְאִם גָּזַל עֵצִים * וְעָשָׂה מֵהֶם סֻכָּה, [1]אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא חִבְּרָן וְלֹא שִׁנָּה בָּהֶם כְּלוּם, (טו) * יָצָא, תַּקָּנַת חֲכָמִים שֶׁאֵין לְבַעַל הָעֵצִים אֶלָּא (ג) (טז) דְּמֵי עֵצִים בִּלְבָד. (יז) [2]אֲבָל אִם גָּזַל סֻכָּה * הָעֲשׂוּיָה בְּרֹאשׁ (ז) [ד] הַסְּפִינָה אוֹ בְּרֹאשׁ הָעֲגָלָה, וְיָשַׁב בָּהּ, (יח) * לֹא יָצָא. הַגָּהּ: וְהוּא הַדִּין אִם רָאוּבֵן בָּנָה סֻכָּה בְּקַרְקַע שִׁמְעוֹן, וְשִׁמְעוֹן תָּקַף אֶת רָאוּבֵן וְגָזַל סֻכָּתוֹ הַבְּנוּיָה בְּקַרְקַע שֶׁלּוֹ, (יט) לֹא יָצָא בָּהּ, וְאֵין כָּאן תַּקָּנַת

ו שָׁם בְּגְמָרָא.
ז רַשִׁ"י (שם ד"ה אבל) אֲהָא דְּאָמְרוּ (כז:) דְּמוּדוּ רַבָּנַן בְּגוֹזְלָה.

בַּאֵר הֵיטֵב

מִשָּׁם לְסָכְךָ. ט"ז (סק"ג): (ג) **דְּמֵי עֵצִים.** וְאִם אֵינוֹ רוֹצֶה לְתֵּת דְּמֵי עֵצִים, לֹא יָצָא. טוּר, וְכֵן עִקַּר. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה): (7) **הַסְּפִינָה.** דְּאָז הִיא עַצְמָהּ נִגְזָלֶת, שֶׁאֵין מְחֻבֶּרֶת לַקַּרְקַע, וְאֵין עָלֶיהָ לְהַחֲזִיר דְּמִים, אֶלָּא כְּמוֹ שֶׁהִיא בְּנוּיָה, דְּאֵין כָּאן תַּקָּנַת הַשָּׁבִים, שֶׁהֲרֵי לֹא טָרַח עָלֶיהָ לִבְנוֹתָהּ. הִלְכָךְ גְּזוּלָה הִיא. רַשִׁ"י (לא. ד"ה אבל) וְכָתַב ט"ז (סק"ד), נִרְאֶה לִי פְּשׁוּט שֶׁמַּתִּיר לְאָדָם לִבְנוֹת לְסֻכָּתוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ, דְּנִיחָא לֵאינָשׁ דְּלִיעֲבַד מִצְוָה בְּמָמוֹנוֹ, אֶלָּא דְּנִרְאֶה לִי דְּהֵיינוּ כָּל זְמַן שֶׁבַּעַל הַסֻּכָּה

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

בְּנֵי אָדָם, בָּזֶה לֹא מַיְרֵי הָרִיכָ"ש: **ג [ד] הַסְּפִינָה.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב בְּשַׁ"ז. וּבְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ג) וּבְרֵכִי יוֹסֵף (סק"ג) כָּתְבוּ, דְּאִם אֶפְשָׁר שֶׁיִּכְבֶּה בְּעוֹד שֶׁהַסֻּכָּה בְּעוֹד שֶׁהוּא שָׁם, אַף דִּבְעֵת הַכְּנִיסָה אֵינוֹ שָׁם, לֹא יִכְנֹס שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ, כִּי אֶפְשָׁר שֶׁיָּבֹא, וְיִתְבַּיֵּשׁ לִכְנֹס וְלֶאֱכֹל אוֹ לַעֲשׂוֹת עֶסֶק אַחֵר בְּפָנָיו:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

דְּמַלְכוּתָא, (יז) אֵין אָסוּר אֶם לוֹקֵחַ מִשָּׁם לְסָכְךָ: **(יב) אֶלָּא יִקְנוּ אוֹתָם מֵעַכּוּ"ם וְכוּ'.** וְהֵיינוּ שֶׁעַכּוּ"ם בְּעַצְמוֹ יִקְצֹץ אוֹתָם מִתְּחִלָּה. וְאִם הָעַכּוּ"ם גָּנַב הָעֵצִים מִן הַיַּעַר, עַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה אלא). וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּהוּא הַדִּין אִם קָצַץ הַיִּשְׂרְאֵל וְנוֹתֵן לַחֲבֵרוֹ, גַּם כֵּן שָׁרֵי, דְּהֵוֵי יֵאוּשׁ בְּיַד הָרִאשׁוֹן הַקּוֹצֵץ, וְשִׁנּוּי רְשׁוּת בְּיַד הַשֵּׁנִי: **(יג) דְּכָל גֶּזֶל וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּשָׁמָא גָּזַל הָעַכּוּ"ם הַקַּרְקַע. (יח) וּמִכָּל מָקוֹם אִם אִי אֶפְשָׁר, מֻתָּר לְקָצְצָן בְּעַצְמָן, וּבִלְבַד שֶׁיִּטֹּל רְשׁוּת מִבַּעַל הַקַּרְקַע, וַאֲפִלּוּ הוּא עַכּוּ"ם: **(יד) אֵין עוֹשִׂין וְכוּ'.** וְאֵין (יט) לְבָרֵךְ לִישֵׁב בַּסֻּכָּה. וּמִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַן דִּין הַקּוֹדֶם בְּסָעִיף קָטָן י"ג בְּמָקוֹם שֶׁאִי אֶפְשָׁר שֶׁמֻּתָּר לְקָצְצָן בְּעַצְמָן, אֶפְשָׁר שֶׁמֻּתָּר לְבָרֵךְ בִּמְדִינוֹתֵינוּ שֶׁרֹב הַקַּרְקָעוֹת שַׁיָּשׁ לְהָעַכּוּ"ם נִתָּן לָהֶם מִדִּין הַמַּלְכוּת, וְדִינָא דְּמַלְכוּתָא דִּינָא. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן תרס"ד בְּטַ"ז (סק"ו), וְהֶעְתַּקְתִּי דְּבָרָיו פֹּה בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה לא יקצצו): **(טו) יָצָא שֶׁתַּקָּנַת.** כֵּן צָרִיךְ לוֹמַר. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף דִּמְדְּאוֹרַיְיתָא פְּסוּלָה הִיא אֲפִלּוּ אִם יִרְצֶה לְשַׁלֵּם עֲבוּר הָעֵצִים, דְּצָרִיךְ לִסְתּוֹר הַבִּנְיָן וּלְהָשִׁיב הַגְּזֵלָה לִבְעָלָיו, מִכָּל מָקוֹם כְּבָר תִּקְּנוּ חֲכָמִים כְּדֵי שֶׁיִּרְצוּ בְּנֵי אָדָם לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה שֶׁאֵינוֹ מְשַׁלֵּם לוֹ אֶלָּא דְּמֵי עֵצִים וְדַיּוֹ, וְיֵשׁ כֹּחַ בְּיָדָם לַעֲשׂוֹת זֶה, שֶׁהֶפְקֵר בֵּית דִּין הֶפְקֵר, אִם כֵּן מִמֵּילָא אִם יְשַׁלֵּם לוֹ דְּמֵי עֵצִים, הֲוֵי אַחַר כָּךְ שֶׁלּוֹ מַמָּשׁ, (כ) וּמֻתָּר לֵישֵׁב בָּהּ (כפ) וְגַם לְבָרֵךְ עָלֶיהָ: **(טז) דְּמֵי עֵצִים.** וְאִם אֵינוֹ רוֹצֶה לָתֵת דְּמֵי עֵצִים, (כב) לֹא יָצָא: **(יז) אֲבָל אִם גָּזַל סֻכָּה וְכוּ'.** דְּאָז הִיא עַצְמָהּ נִגְזֶלֶת, (כג) שֶׁאֵיננָּה מְחֻבֶּרֶת לַקַּרְקַע, (כד) וְאֵין עָלָיו לְהַחֲזִיר דָּמִים אֶלָּא כְּמוֹת שֶׁהִיא בְּנוּיָה, דְּאֵין כָּאן תַּקָּנַת הַשָּׁבִים, שֶׁהֲרֵי לֹא טָרַח עָלֶיהָ לִבְנוֹתָהּ וְלֹא הוֹצִיא עָלֶיהָ הוֹצָאוֹת, הִלְכָךְ גְּזוּלָה הִיא: **(יח) לֹא יָצָא.** דִּכְתִיב (דברים טז יג) 'חַג הַסֻּכּוֹת תַּעֲשֶׂה לְךָ שִׁבְעַת יָמִים' לְמִעוּטֵי גְּזוּלָה וְלֹא הוֹצִיא עָלֶיהָ הוֹצָאוֹת, הִלְכָךְ גְּזוּלָה הִיא: **(יט) לֹא יָצָא בָּהּ.** וְלֹא דָּמְיָא לְהַנַּ"ל בְּסָעִיף (ב') [ג'], דְּהָתָם הַקַּרְקַע בְּחֶזְקַת בְּעָלֶיהָ עוֹמֶדֶת וְאֵינָהּ נִגְזֶלֶת, וְכָל הַמַּחֲבֵר לְקַרְקַע הֲרֵי (כה) יָצָא שֶׁתַּקָּנַת חֲכָמִים. וְאִם מֵשִׁיב לוֹ שֶׁיִּמְתִּין עַד אַחַר סֻכּוֹת וְיֵשֵׁב לוֹ הַגְּזֵלָה בְּעַיִן, מִסְתַּבְּרָא דְּלֹא יָצָא, שֶׁהֲרֵי הוּא עַכְשָׁו מְשַׁמֵּשׁ בָּם בִּגְזֵלָה, וּבְשִׁלְמָא אִם אָמַר שֶׁמִּתְרַצֶּה לְשַׁלֵּם לוֹ עֲבוּר בְּדָמִי, אָמְרִינַן שֶׁרַבָּנָן הִפְקִיעוּ אִסּוּר גְּזֵלָה מִמָּנּוּ, אֲבָל לֹא בְּכַהֲאי גַּוְנָא. וְעַיֵּן בְּשַׁעַר הַצִּיּוּן (ס"ק כב) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם הַמַּחֲצִית הַשֶּׁקֶל, וְיֵשׁ לְחַלֵּק:

* **הֶעָשׂוּיָה בְּרֹאשׁ הֶעֲגָלָה וְכוּ'.** וְהוּא הַדִּין סֻכָּה הַבְּנוּיָה עַל גַּבֵּי קַרְקַע וְאֵינָהּ מְחֻבֶּרֶת כְּלָל לַקַּרְקַע. וְכָל שֶׁכֵּן עַל גַּלְגִּלִּים שֶׁיָּכוֹל לְטַלְטְלָהּ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, דְּשָׁיְךָ בָּהּ גְּזֵלָה [פְּרִי מִגְדִּים (א"א סק"ו)]:

* **לֹא יָצָא.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק יח) בְּמַה שֶׁכָּתַבְנוּ דְּאַף אֲחֵרִים שֶׁיִּשְׁבוּ בָּהּ גַּם כֵּן לֹא יָצָאוּ, וְהוּא מִדִּבְרֵי מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל שֶׁמְּדַיֵּק זֶה מֵהַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּמַה שֶׁכָּתַב עַיֵּן רֵישׁ סִימָן תרמ"ט. וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי אֵין זֶה בְּרוּר, דְּהָתָם בְּלוּלָב דִּכְתִיב 'לָכֶם' בְּעֵינֵן לָכֶם מַמָּשׁ, שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוּ בְּעָצָם, דְּפָסוּל אֲפִלּוּ שְׁאוּל, לָכֵן אִם אֶחָד גָּזַל לוּלָב וְנָתַן לַחֲבֵרוֹ לָצֵאת בּוֹ, אַף דְּאוֹתוֹ חֲבֵרוֹ לֹא גְּזָלוֹ, מִכָּל מָקוֹם אֵינוֹ יוֹצֵא, דְּעַל כָּל פָּנִים לֹא שָׁלוּ הוּא, וְלֹא עָדִיף מִשְּׁאוּל דְּאֵינוֹ יוֹצֵא בְּיוֹם רִאשׁוֹן, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּסֻכָּה דְּלֹא אָסְרָה הַתּוֹרָה רַק גְּזוּל וְלֹא שְׁאוּל, כְּדְאִיתָא בְּגְמָרָא (כז:) וְכֵן נִפְסַק בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סָעִיף ב', אֲפִלּוּ הָכִי יוֹצֵא, דַּהֲלֹא אֵינוֹ מִתְכַּוֵּן לִגְזֹל. וְגַם אֶפְשָׁר דְּדַעַת בַּעַל הַבַּיִת לְהַרְשׁוֹת לָזֶה הָאַחֵר שֶׁיֵּשֵׁב בְּסֻכָּתוֹ, דִּנְיחָא לֵהּ לְאֶנֶשׁ דְּלִיעֲבַד מִצְוָה בְּמָמוֹנֵהּ, וְהָכָא לֹא שַׁיָּךְ הַטַּעַם הַנַּ"ל בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן ט', וְצָרִיךְ עִיּוּן. **וּמַה שֶּׁרָמַז הַמָּגֵן אַבְרָהָם לְעִנְיַן רֵישׁ סִימָן תרמ"ט, הֵיינוּ דְּאָסוּר בֵּין לְפָנַי יֵאוּשׁ בֵּין לְאַחַר יֵאוּשׁ כְּמוֹ לוּלָב בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן.** אֲשְׁמוּעִינַן דִּבְעִנְיָנֵנוּ אֵינוֹ יוֹצֵא בְּכָל שִׁבְעַת הַיָּמִים מִן הַתּוֹרָה כְּמוֹ לוּלָב בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן, מִדִּכְתִיב 'תַּעֲשֶׂה לְךָ שִׁבְעַת יָמִים' לְמִעוּטֵי גְּזוּלָה:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יז) טַ"ז (סק"ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(יח)** אַחֲרוֹנִים: **(יט)** אַחֲרוֹנִים: **(כ)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד), מַעֲבֶדֶת דְּרִישׁ גְּלוּתָא (לא.): **(כא)** דִּבְרֵי רֵישׁ גְּלוּתָא וְרַבָּנַן הֵיוּ מִכְּרִיכִין עָלֶיהָ גַּם כֵּן: **(כב)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. **וְאִם אוֹמֵר שֶׁיִּתֵּן הַדְּמִים, רַק שֶׁמִּדְּחוּהוּ מִיּוֹם אֶל יוֹם, יָצָא,** דַּעַל כָּל פָּנִים הֲרֵי הוּא מִן הַשָּׁבִים, וְאֵיכָא גַּבֵּיהּ תַּקָּנְתָּא דְּרַבָּנַן, כֵּן כָּתַב מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל: **(כג)** רַשִׁ"י (שם ד"ה אבל): **(כד) רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁאַף אִם יִרְצֶה לְהַחֲזִיר דְּמִים, אֵין מוֹעִיל [שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ שֶׁל גַּזְלָן], דְּצָרִיךְ לְהַחֲזִיר הַגְּזֵלָה בְּעַיִן:**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת סֻכָּה סִימָן תרלז תרלח

הַשָּׁבִים, הוֹאִיל וְלֹא טָרַח בָּהּ וְלֹא הוֹצִיא עָלֶיהָ הוֹצָאוֹת (הגהות אשר״י פרק ב דסוכה (סי׳ טז)):

תרלח סֻכָּה וְנוֹיָהּ אֲסוּרִין כָּל שִׁבְעָה. וּבוֹ ב׳ סְעִיפִים:

א [*] (א) [א]עֲצֵי סֻכָּה אֲסוּרִים כָּל (ב) שְׁמוֹנַת יְמֵי הֶחָג, (ג) * בֵּין עֲצֵי דְּפָנוֹת בֵּין עֲצֵי סְכָךְ, (וַאֲפִלּוּ קִיסָם לַחֲצֹץ בּוֹ שִׁנָּיו, אָסוּר) (מהרי״ל (מנהגים)), וְאֵין (ד) נְאוֹתִין מֻהָּן לְדָבָר אַחֵר [ב]כָּל שְׁמוֹנַת הַיָּמִים, מִפְּנֵי שֶׁיּוֹם הַשְּׁבִיעִי כֻּלּוֹ הַסֻּכָּה מֻקְצֶה עַד בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, וְהוֹאִיל וְהֻקְצָה לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת שֶׁל שְׁבִיעִי, הֻקְצָה לְכָל הַיּוֹם*). הַגָּהּ: (ה) וַאֲפִלּוּ נָפְלָה הַסֻּכָּה, אֲסוּרִים. (ו) וְלֹא מְהַנֵּי בָּהּ (ף) תְּנַאי (טור) (ז) אֲבָל * עֲצִים (ג) הַסְּמוּכִים לַסֻּכָּה, מֻתָּרִים. (ח) וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן תקי״ח סָעִיף ח׳. * [ג]וְאִם אַחַר שֶׁעָשָׂה הַשָּׁעוּר

א בְּרַיְיתָא סֻכָּה ט׳ (ע״א). ב בִּיצָה ל׳ (ע״ב). * (פְּרוּשׁ הַשְּׁמִינִי, וּבְחוּץ לָאָרֶץ גַּם בְּתִשְׁיעִי אָסוּר מִשּׁוּם סְפֵק שְׁמִינִי). ג הָרַ״ן בְּפֶרֶק ד׳ דְּבֵיצָה (י״ח ד״ה ועצי).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [בשו״ע] **עֲצֵי סֻכָּה כו׳.** וְעַיֵּן בְּרַכֵּי יוֹסֵף (סק״ב) בְּשֵׁם מַהֲרַ״י מוּלְכוֹ, מִי שֶׁהֶחֱלִיף סֻכָּה בְּסֻכָּה לֹא פָּקַע קְדֻשָּׁתוֹ הָרִאשׁוֹנָה, וּרְאָיָה מִסִּימָן תרס״ה (ס״ב) הַפְּרִישׁ שִׁבְעָה אֻתְרוֹגִים, דְּמִשְּׁמַע דַּוְקָא הִפְרִישׁ דְּהָוֵי כְּהִתְנָה. וְסֻכָּה הַשֵּׁנִית, אִם נִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ לְשֵׁם סֻכָּה, חָלָה קְדֻשָּׁה גַּם עָלֶיהָ, וְאִם לֹא נִשְׁתַּמֵּשׁ, אֶלָּא שֶׁאָמַר זוֹ חִלּוּפַת זוֹ, לֹא חָלָה עָלֶיהָ קְדֻשָּׁה, שְׁנִגְמְרָה, אֲסוּרִים, דְּלֹא גָּרַע מִנּוֹי סֻכָּה, אֶלָּא אִם כֵּן הִתְנָה. יָם שֶׁל שְׁלֹמֹה (ביצה פ״ד סי׳ ג), וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א):

בַּאֵר הַיטֵב

אֵינוֹ שָׁם, אֲבָל בְּשָׁעָה שֶׁהוּא שָׁם, אֲפָשָׁר דְּקַיָּיד עָלָיו שֶׁלֹּא יִרְאֶה חֲבֵרוֹ עַסְקָיו וַאֲכִילָתוֹ בְּלִי יְדִיעָתוֹ, וְזֶה דָּבָר מֻכָּרָח מִצַּד הַבְּרָיָה. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ:

א (ף) **תְּנַאי.** כֵּיוָן דְּאִי אֶפְשָׁר לְטֹל בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, מִשּׁוּם דְּקָא סָתַר אֲהֶלָא, וְאֵיתְקְצֵי לְכָלֵי שִׁבְעָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּנוֹי סֻכָּה דִּבְסָעִיף ב׳ דְּמְהַנֵּי תְּנַאי, וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ריש הסימן): (ז) **הַסְּמוּכִים.** וְאִם סָמַךְ עֵצִים לַסֻּכָּה כְּדֵי לְעַבּוֹתָהּ, אֲפִלּוּ אַחַר

בְּאוּר הֲלָכָה

א * **בֵּין עֲצֵי דְּפָנוֹת בֵּין עֲצֵי סְכָךְ.** דַּע דְּדַעַת הָרֹאשׁ״ש (פ״א סי׳ יג) וְהָעִתּוּרִים, הַטּוּר, דְּבֵעֲצֵי דְּפָנוֹת לַיְיקָא אִסּוּרָא כְּלָל, דְּהַקְּרָא קָאֵי רַק עַל הַסְּכָךְ. אָכֵן **הַמְחַבֵּר סָתַם לְדִינָא כְּדַעַת הָרַמְבַּ״ם** (פ״ו הט״ו) **דְּעֲצֵי דְּפָנוֹת גַּם כֵּן אֲסוּרִים,** דִּדְפָנוֹת צְרִיכוֹת לָהּ, דְּאִי לָאו דְּפָנוֹת לֹא קָיְמָא הַסֻּכָּה. **אָכֵן נָחְלְקוּ בְּפֵרוּשׁוֹ, דְּדַעַת הַבַּיִת יוֹסֵף** (ד״ה עצי הסכך) **דְּלְהָרַמְבַּ״ם אסורו הוא ב[רק מִדְּרַבָּנָן, וְכֵן כָּתַב הַטּ״ז** (סק״א), **אָכֵן הַבַּ״ח** (ס״א) **וְעוֹד כְּמָה אַחֲרוֹנִים סוֹבְרִים דְּלְהָרַמְבַּ״ם הוּא אָסוּר דְּאוֹרַיְיתָא,** וְכֵן מִן הָרַ״ן (ביצה יז. ד״ה ועצי) מַשְׁמַע דְּסָבִירָא לָהּ דְּהָוֵי דְּאוֹרַיְיתָא. וְעַיֵּן בְּעַטּוּר דְּהֵבִיא גַּם כֵּן הָרְאָיָה מִן דַּף ר׳ (ע״ב), שֶׁאָמְרוּ שָׁם דְּלָמָא מִן הַצַּד, וּלְפִי פְּרוּשׁ רַשׁ״י שָׁם (ד״ה דלמא) דְּהֵיְינוּ מִן הַצַּד שֶׁל הַדְּפָנוֹת, וּבְוַדַּאי דְּפָנוֹת לֹא גְּרִיעָא מִן נוֹי שֶׁלָּהֶן, עַיֵּן שָׁם. אָכֵן מִסְתַּפֵּק, דְּלָמָא הַפְּרוּשׁ שָׁם בַּגְּמָרָא מִן הַצַּד שֶׁל סְכָךְ:

* **עֲצִים הַסְּמוּכִים לַסֻּכָּה.** וְאִם הוֹסִיף בִּסְכָךְ עַד שֶׁאֵין גְּשָׁמִים יוֹרְדִים לְתוֹכָהּ, דִּיֵּשׁ אוֹמְרִים דְּסִפּוֹלָה כִּבְסִימָן תרל״א בְּמֻגָּן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ב׳, נְהֵי דַּאֲפִלּוּ הָכִי כָּל הַסְּכָךְ אָסוּר בַּהֲנָאָה לְדִבְרֵיהֶם כָּל שִׁבְעָה עַל כָּל פָּנִים מִדְּרַבָּנָן, וְעוֹד דְּאֵינוֹ יָכוֹל לְשַׁעֵר בְּאָמַד יָפָה מַה שֶּׁשִּׁיֵּךְ לִסְכָךְ, מִכָּל מָקוֹם אִם רוֹצֶה לִטֹּל בְּיוֹם טוֹב עַל יְדֵי עִכּוּ״ם, לְהַכְשִׁיר הַסֻּכָּה שֶׁלֹּא תִּהְיֶה מְעֻבָּה כָּל כָּךְ, שָׁרֵי, דְּהוּא שִׁבּוּת דְּשִׁבּוּת בִּמְקוֹם מִצְוָה, דִּלְא הָוֵי סְתִירַת אֹהֶל רַק מִדְּרַבָּנָן [פְּרִי מְגַדִּים (משב״ז סק״ב)]:

* **וְאִם אַחַר שֶׁעָשָׂה הַשָּׁעוּר וכו׳ אַרְבַּעְתָּן סָתַם (לֹא מִיתְסָרָא) [בֶּן אֲסוּרוֹת].** עַיֵּן בְּחִדּוּשַׁי אֲנָשַׁי שֵׁם (אות א) דְּמִצַּדָּד לוֹמַר דְּהַרַ״ן (שם) סוֹבַר גַּם כֵּן כְּהַתּוֹסָפוֹת (ל: ד״ה אבל), דְּדַוְקָא כְּדֵי הַכְשֵׁר סֻכָּה הוּא מִן הַתּוֹרָה, וְהַיְתֵר מִזֶּה הוּא מִדְּרַבָּנָן, וְכֵנָה הָרַ״ן גַּם כֵּן לְעִנְיַן אַרְבַּעְתָּן, (דְּעֵל) [דְּעַד] כְּדֵי שִׁעוּר הוּא מִן הַתּוֹרָה, וְהַיְתֵר מִזֶּה הוּא רַק מִדְּרַבָּנָן. וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי לֹא נִהְיְרָא כְּלָל, וְדִבְרֵי הָרַ״ן הוּא כְּעֵין מַה שֶּׁאָמְרוּ בְּשַׁבָּת קל״ג (ע״ב) בְּעִנְיַן מִילָה, כָּל זְמַן שֶׁעוֹסֵק בְּמִילָה חוֹזֵר בֵּין עַל צִיצִין הַמְעֻכָּבִין בֵּין עַל צִיצִין שֶׁאֵין מְעֻכָּבִין, וְהַטַּעַם דְּכֻלָּהּ חֲדָא מִלְתָא הוּא כְּפֵרוּשׁ רַשׁ״י (שם ד״ה כל זמן), וּלְאַחַר שֶׁפָּרַשׁ אֵינוֹ חוֹזֵר עַל צִיצִין שֶׁאֵין מְעֻכָּבִין, וְלָכֵן אָמַר, אִם אַחַר שֶׁעָשָׂה וכו׳ הוֹסִיף דָּפֶן, וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּלְאַחַר שֶׁגָּמַר שִׁעוּר הֲכָשֵׁר סֻכָּה נִתְיַשֵּׁב בְּדַעְתּוֹ שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת עוֹד דָּפֶן, וּרְבִיעִי, הוּא מִלְּתָא בְּאַנְפֵּי נַפְשֵׁהּ, אֲבָל אִם עָשָׂה אַרְבַּעְתָּן, רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁלֹּא הִקְפִּיד בֵּינְתַיִם, נֶחְשְׁבוּ כָּל הָאַרְבָּעָה בִּכְלָל סֻכָּה וְכָלָן הֵן מִן הַתּוֹרָה. וּלְכָאוֹרָה יֵשׁ לוֹמַר דְּלְהָכֵי לֹא אָמַר כָּרַבֵּנוּ תָּם דְּרַק כְּדֵי הַכְשֵׁר סֻכָּה (כָּשֵׁר) [אָסוּר], דְּמֵאן מַפִּיס דְּאֵלּוּ הֵן בִּכְלַל סֻכָּה וְאֵלּוּ הֵן בִּכְלַל יָתֵר, אֵימָא אֵיפְכָּא. וְיוֹתֵר נִרְאֶה לִי דְּגַם הוּא סְבִירָא לַהּ כָּרַבֵּנוּ תָּם, אֶלָּא מִפְּרַשׁ דְּבְרֵי רַבֵּנוּ תָּם דְּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּמִתְּחִלָּה עָשָׂה כְּדֵי הַכְשֵׁר וְאַחַר כָּךְ הוֹסִיף, אֲבָל אִם עָשָׂה כָּל הַדְּפָנוֹת זֶה אַחַר זֶה כְּסִדְרָן, הֵם שָׁווֹת כֻּלָּם כְּאֶחָד לְדִינָא. וּלְהָכֵי הָעִתּוּרִים הַבַּיִת יוֹסֵף עֲרוּךְ בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ דִּבְרֵי הָרַ״ן, אַף דִּבְתוֹסָפוֹת (שם) וְהָרֹאשׁ״ש (שם) הַזּוֹכֵר שִׁיטַת רַבֵּנוּ תָּם, מִשּׁוּם דְּהָרַ״ן מְפָרֵשׁ דִּבְרֵי רַבֵּנוּ תָּם, דְּלְרַבֵּנוּ תָּם אֲפִלּוּ בְּיוֹתֵר מִכְּדֵי הַכְשֵׁר אָסוּר

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כה) **וַאֲפִלּוּ אִם שְׁמָעוֹן הַשְּׁאִילוֹ הַסֻּכָּה לִרְאוּבֵן לְהַעֲמִיד שָׁם סְכָּתוֹ, מִכָּל מָקוֹם אֵין הַסֻּכָּה עוֹמֶדֶת בִּרְשׁוּת רְאוּבֵן, דַּהֲרֵי אֵינָהּ רַק לְשִׁבְעָה יָמִים,** [כֵּן מְצַדֵּד א]הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ז) וְכֵן כָּתַב הַמַּאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ח):

א (ף) בֵּית יוֹסֵף (ד״ה עצי הסכך) בְּשֵׁם אֲרֻחוֹת חַיִּים (סי׳ מא): (ג) חַיֵּי אָדָם (כלל קמו סמ״ה): (ג) **עֲצוּדַת הַקֶּדֶשׁ לְהָרַשְׁבָּ״א** (שער ב סי׳ ח). **אָכֵן דִּבְרָיו לְכָאוֹרָה קָצַת סוֹתְרִים, שְׁמִתְּחִלָּה דִּבְרָיו שָׁכְתַב בַּעֲשׂוּיָה לְשֵׁם חַג, מִשְׁמַע שֶׁבַּעֲשׂוּיָה לְצֵל אֲפִלּוּ אִם יָשַׁב בָּהּ כַּמָּה יָמִים לֹא נִתְקַדְּשָׁה עַל יְדֵי זֶה, וּדְלֹא כְּדַעַת רַבֵּנוּ יְרוּחָם** (נתיב ח ח״ב) הַמּוּבָא בְּמֻגָּן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ב׳, **וּמִסּוֹף דִּבְרָיו שָׁכְתַב שֶׁבִּשְׁבִיל שֶׁנִּכְנַס זֶה וכו׳, מִשְׁמַע שֶׁאִם יֵשׁ לוֹ סֻכָּה שֶׁעֲשׂוּיָה בְּקַיָּץ לְצֵל וְהוּא יוֹשֵׁב בָּהּ בְּחַג הַסְּכוֹת (דְּכֹשֶׁרָה** יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש ולפי) בְּשֵׁם הָרַ״ן (שם ד״ה ומיהו):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הַרַּב: א] ובשו״ע הרב (סי״ח) כתב דאם ראובן בנה סוכתו על קרקע של שמעון מדעתו, שהשאיל לו את הקרקע לשבעת ימי החג, אין הסוכה נגזלת לפי שכל שבעת ימי החג הקרקע של ראובן, וסוכתו עומדת בחזקתו אף לאחר שגזלה שמעון ממנו.

ב] וכן כתב בשו״ע הרב (ס״ב) וזה לשונו: ומדברי סופרים אסור להסתפק אפילו מעצי הדפנות, ואף על פי שהדפנות אינן עיקר הסוכה מכל מקום הואיל והוקצו למצות סוכה חל עליהם קדושת סוכה להאסר בהנאה כמותה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah